

Коваль А.М.,Університет економіки та права «КРОК»,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук**ДО ПРОБЛЕМИ ОБҐРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРМІНУ
«ОХОРОНОЗДОРОВЧЕ ПРАВО» В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ**

Тези виступу на Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Концептуальні засади розвитку охороноздоровчого права та законодавства України про охорону здоров'я», м.Київ, Академія адвокатури України, 14 березня 2013 року

В державотворенні України набирають обертів процеси, пов'язані з реформуванням сучасної сфери охорони здоров'я населення.

Насамперед це впливає з положення, яке закріплено в ст. 3 Конституції України, де людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, а права та свободи людини, їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, причому в цій статті закріплено, що держава відповідає перед людиною за свою діяльність, а утвердження і забезпечення прав та свобод людини є головним обов'язком держави.

Таким чином у тому напрямку, яке сповідує наше суспільство, та на тій ідеології на якій базується її життєдіяльність, на перше місце поставлена її Величність Людина, та її життя і здоров'я, а також недоторканність і безпека. Таким чином для збереження Людини як біосоціальної істоти та забезпечення охорони її життя і здоров'я та недоторканності і безпеки потрібне не тільки медичне обслуговування, а і в першу чергу забезпечення її існування у природному середовищі та соціумі, тобто іншими словами необхідні компоненти для нормального співіснування Людини в природно оточуючому її середовищі, а це нормальна екологія, продукти харчування тощо.

У ст. 1 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» закріплено положення про те, що кожна людина має природне невід'ємне і непорушне право на охорону здоров'я. Суспільство, держава відповідальні перед сучасним і майбутніми поколіннями за рівень здоров'я і збереження генофонду народу України, тому вони повинні забезпечувати пріоритетність охорони здоров'я Людини. В своїй діяльності вони повинні дбати про поліпшення умов праці, навчання, побуту і відпочинку населення, займатись розв'язанням екологічних проблем, займатись вдосконаленням медичної допомоги і запрова-

дженням здорового способу життя, а також визначати правові, організаційні, економічні та соціальні засади охорони здоров'я, регулювати суспільні відносини у цій сфері з метою забезпечення гармонійного розвитку фізичних і духовних сил населення, підтримувати високу працездатність і довголітність активного життя громадян, усунувати фактори, що шкідливо впливають на їх здоров'я, попереджувати і знижувати захворюваності, інвалідність та смертність, поліпшувати спадковість.

Таким чином законодавець підкреслює, що для людини необхідний комплекс різноманітні умови, а тому неможливо обмежити діяльність сфери охорони здоров'я лише медичними правовідносинами. Отже запропонований деякими науковцями Медичний кодекс може регулювати лише правовідносини пов'язані з медичним обслуговуванням та наданням медичних послуг, бо це впливає з самої назви, тобто «медицина» – це сукупність наук про хвороби, їх лікування та запобігання їм; система наукових знань та практичної діяльності, метою яких є зміцнення та збереження здоров'я, продовження життя людей, попередження та лікування захворювань людини, тому слід звернути увагу на те, що в запропонованому нормативно-правовому акті увага акцентується на регулюванні правовідносин, що виникають при наданні медичної допомоги та медичних послуг.

Доцільно зазначити, що наприклад в Росії, науковцями було запропоновано розробити і прийняти Кодекс законів про охорону здоров'я, який би містить положення, що торкаються: 1) конституційного регулювання забезпечення охороноздоровчових відносин; 2) регулювання цих відносин галузевим законодавством (природоохоронне, адміністративне, цивільне, кримінальне законодавство, тощо), 3) загальними положеннями, що регулюються Основами законодавства про охорону здоров'я, зокрема законодавством яке регулює: а) відносини, які виникають у

сфері забезпечення безпечних умов життя; б) правовідносини профілактичного напрямку; в) відносини, що охороняють права громадян на охорону здоров'я; г) правовідносини, які визначають права і відповідальність медичних і фармацевтичних працівників; д) правовідносини, які виникають в зв'язку з регламентацією діяльності національної системи охорони здоров'я; е) правовідносини, які регулюють фінансування сфері охорони здоров'я; є) та правовідносини, які регулюють окремі види медичної діяльності тощо.

Здійснюючи правотворчість у сфері правового забезпечення функціонування системних інституцій у сфері охорони здоров'я населення необхідно в повному обсязі враховувати національні особливості, традиції і реалії сьогодення української дійсності. Пропонуючи підготовку і видання нормативно-правового акту, яким на мою думку, є «Кодекс законів про охорону здоров'я населення» ним повинні зняти питання пов'язані з систематизацією уже діючих нормативно-правових актів у цій сфері, тому що аналіз поточного законодавства показує, що норма-

тивно-правові акти, які регламентують суспільні відносини у сфері охорони здоров'я носять розрізнений характер.

З урахуванням зазначеного, законодавчий акт, який пропонується створити за таких умов, може бути дієвим, життєздатним і займе важливе місце у системі нормативно-правових актів, що регулюють охорону здоров'я населення, а також матиме можливість звістити до певної структурної побудови різноаспектні, але в водночас споріднені нормативно-правові акти, їх скоординувати і спрямувати їх на забезпечення потреб і законних інтересів Людини, охорони та захисту її життя і здоров'я.

Враховуючи викладене, слід зазначити, що взаємозв'язок та взаємодія між різними аспектами життєдіяльності Людини є очевидним, тому доцільно зазначити, що «Охороноздоровче право» включає в себе комплексне регулювання правовідносин в сфері охорони здоров'я Людини з різних напрямків і різноаспектно, але центробіжною силою його є, як мною вже зазначено, «Її ВЕЛИЧНІСТЬ ЛЮДИНА».